

ZİHİNSEL ENGELLİ ÇOCUKLAR

Zekanın Tanımı ve Kapsamı

Dr. Taşkın Taştepe

Zeka

TDK'ya göre insanın düşünme, akıl yürütme, objektif gerçekleri algılama, yargılama ve sonuç çıkarma yeteneklerinin tamamıdır.

Dr. Taşkın Taştepe

Zeka

Binet: “iyi akıl yürütme, iyi hüküm verme ve kendi kendini aşma kapasitesi”

Wechsler: “bireyin amaçlı davranma, mantıklı düşünme ve çevresiyle ilişkilerinde etkili olma kapasitesinin tümü”

Bayhan ve Artan, 2011

Dr. Taşkın Taştepe

Zeka

Piaget zekanın bir takım test maddeleriyle belirlenmesine karşıdır. Ona göre zekice davranmak, organizmanın yaşamı için en uygun koşulları sağlamaktır.

Zeka, organizmanın çevreye etkin bir şekilde uyum sağlamasına yardım eder.

Senemoğlu, 2013

Dr. Tařkin Taştepe

Zeka

Kavramlar ve algılar yardımıyla soyut ya da somut nesnelere arasındaki ilişkiyi kavrayabilme, soyut düşünme, muhakeme etme ve bu zihinsel işlevleri uyumlu şekilde bir amaca yönelik olarak kullanabilme yetenekleridir.

Türkiye Zeka Vakfı

Dr. Taşkın Taştepe

Zeka

Zekaya ilişkin kuramların tümü zekanın geliştirilebilecek bir kapasite ya da potansiyel olduğu ve biyolojik temellerinin bulunduğu noktalarında birleşir. Buna göre zeka;

- ❖ bireyin doğuştan sahip olduğu,
- ❖ kalıtımla kuşaktan kuşağa geçen ve merkez sinir sisteminin işlevlerini kapsayan,
- ❖ deneyim, öğrenme ve çevreden kaynaklanan etkenlerle biçimlenen bir bileşimdir.

Zeka

Zeka bir çok zihinsel yeteneğin değişik durum ve koşullarda kullanılmasını içerir.

- ❖ Sözel Anlayış: sözcükleri tanıma ve anlama
- ❖ Sözel Akıcılık: sözel ve yazılı olarak sözcük ve ifadeleri çabucak bulabilme
- ❖ Sayısal Yetenek: aritmetiksel işlemleri çabuk ve doğru olarak yapabilme
- ❖ Alansal ve Uzay ilişkileri: iki ve üç boyutlu görsel algılamayı yapabilme
- ❖ Bellek: işitsel ve görsel olarak belleme gücü
- ❖ Algısal Hız: karmaşık bir nesnenin ayrıntılarını görebilme, zemin şekil ilişkisini ayırt edebilme, benzerlik ve farklılıkları doğru olarak algılayabilme
- ❖ Mantıklı Düşünme: muhakeme yürütebilme

Zekanın Yaş'a Göre Gelişimi

Zeka yaşamın ilk on yılında büyük bir gelişme kaydetmektedir. Bu süre içinde en hızlı gelişme ilk iki yılda gerçekleşir. Başlangıçta davranışı birkaç refleksten oluşan insan, iki yıl sonunda kendi başına yürüyebilen, konuşabilen, bazı basit problemleri çözebilen, neden sonuç ilişkisi kurabilen, basit planlamalar yapabilen, hatırlayabilen bir kişi hale gelir.

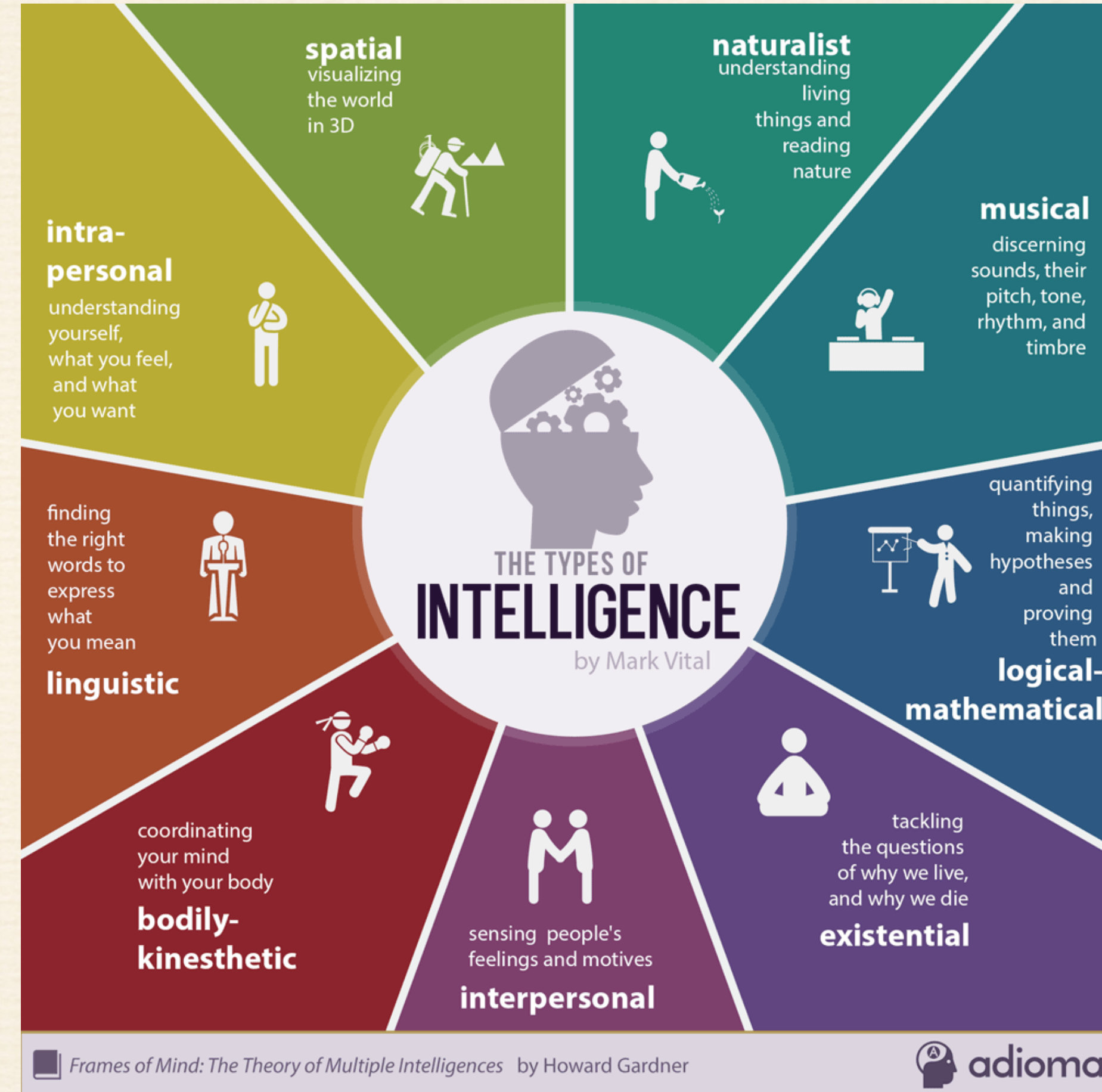
Türkiye Zeka Vakfı

Dr. Taşkın Taştepe

Zekanın Yaş'a Göre Gelişimi

Sembollerle düşünebilme 11 yaşında başlar. 12 yaştan sonra zekanın hızında azalma olsa da gelişmeye devam eder. Gelişmenin en üst düzeyine 14-18 yaşlar arasında varılır. Zihinsel güç 30 yaşa kadar bu düzeyde kalır. Daha sonraki yaşlarda yeni malzeme öğrenmedeki başarı yavaş olarak azalmaya başlar, ancak öğrenilen bilgiler kaybolmaz tam tersine yaş ilerledikçe, deneyimden dolayı edinilen bilgiyi kullanmadaki beceri artar.

Çoklu Zeka Teorisi

<https://blog.adioma.com/9-types-of-intelligence-infographic/#naturalist>

Dr. Taşkın Taştepe

Kaynaklar

- ❖ *Bayhan, P. ve Artan, İ. (2011). Çocuk gelişimi ve eğitimi. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.*
- ❖ *Senemoğlu, N. (2013). Gelişim, öğrenme ve öğretim: kuramdan uygulamaya. Ankara: Yargı Yayınevi.*
- ❖ *Türk Dil Kurumu - <https://sozluk.gov.tr>*
- ❖ *Türkiye Zeka Vakfı - https://www.tzv.org.tr/#/zeka/zeka_nedir*

ZİHİNSEL ENGELLİ ÇOCUKLAR

Zekanın Tanımı ve Kapsamı

Dr. Taşkın Taştepe